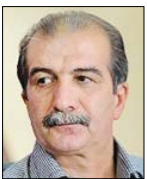

«پیروفا» و «شب دهم» در یک نگاه

روایت‌هایی مانا و هنرمندانه از عاشوراییان

جبارآذین منتقد و مدرس

داوود میرباقری، اقدام به پخش دواتر نمایشی ارزشمند و تماشایی کرده است. بازپخش تئاتر تلویزیونی «پیروفا» به کارگردانی مجتبی یاسینی، بعد از گذشت بیش از سه دهه و بازپخش چندباره سریال جذاب و دیدنی «شب دهم» کار حسن فتحی، عناوین این آثار خوباند.

پیروفا از منظر نگاه و روایت و سلیقه یاسینی به بخشی از داستان زندگی مبارزاتی حضرت امام حسین (ع) و شهادت او، پیش از وقایع عاشورا می‌پردازد و قصه مجاهدات و شهادت‌هائی بن عروه و یاران وفادار سالارو سرورشدهای کربلا و کوفیان را به زبان زیبای نمایش بازگو و در قالب یک تئاتر چند قسمتی تلویزیونی با پاری گروهی از هنرمندان نامدار تئاتر کشور که امروز بسیاری از آنها سنین پیری را می‌گذرانند و اکثرا درعرصه هنرهای نمایشی، همچنان می‌درخشند به تصویرمی کشد. پیروفا دارای معنی استوار و پرمحتوا، بازی‌های فوق‌العاده و کارگردانی پرتحرک و ازجمله آثار به یادماندنی درحوزه تئاترهای تلویزیونی رسانه ملی است.

شب دهم، ساخته قوی و بامحتوا و گرانسنگ حسن فتحی که داستان پرچالش خود را به همراه ماجراهایی ازرفاقت، عشق ودلدادگی انسانی والهی در دوران فجر به تصویرکشیده، حاوی فیلمنامه‌ای حرفه‌ای، بازی‌های حرفه‌ای و کارگردانی حرفه‌ای است وبه رغم پخش مکرر درمناسبت‌های مختلف ازتلویزیون، همچنان تازگی و جذابیت خود را حفظ کرده و مخاطبان فراوان دارد.

بازپخش این دواتر خوب و ماندگار، افزون برتجدید خاطره با هنرآفرینی سازندگان آنها، میثاقی دوباره درقالب هنر با عاشوراییان ومهدلی و همگامی رسانه ملی با عزاداران و رهروان حسینی است.

پخش

پرونده «قاضی و مرگ» باز شد

مستند قاضی و مرگ برنده جایزه ایفیک از جشنواره سینما حقیقت و برنده برتا فاند از جشنواره بین‌المللی فیلم مستند آمستردام از شبکه مستند سیما پخش می‌شود.

کارگردان قاضی و مرگ دراین باره گفت: این مستند، پرتره‌ای از قاضی نورآ... عزیزمحمدی از مشهورترین قضات کیفری است .مهم‌ترین نکته‌ای که درباره او وجود دارد و سوژه این فیلم شده این است که او بیشترین تعداد حکم قصاص نفس را صادر کرده و نزدیک به ۴ هزار حکم داده است. نکته مهم دیگر که در زندگی او رخ داده و بخش مهمی از داستان فیلم را به خود اختصاص داده است، ماجرابی است که اواخر فعالیت او به عنوان قاضی رخ می‌دهد و چالشی مهم در زندگی او ایجاد می‌کند. پدر قاضی عزیزمحمدی به قتل می‌رسد و این سوال به وجود می‌آید که قاضی عزیزمحمدی به عنوان اولیای دم چه تصمیمی برای قاتل او می‌گیرد؟ این موضوع سوال اصلی این مستنداست که در پایان پاسخش را می‌بینیم. قاضی و مرگ امروز ساعت ۹ پخش و جمعه ۱۴ مرداد ساعت ۱۶ تکرار می‌شود.

خبر

«بی‌نشان»

به زودی روی آنتن شبکه ۳

پخش سریال «بی‌نشان» به کارگردانی راما قویدل در هفته‌های آتی آغاز می‌شود. سریال بی‌نشان به نویسندگی مشترک آرتنا ابرایی و مهدی حمزه، کارگردانی راما قویدل و تهیه‌کنندگی مرتضی زراق‌کریبی در بیش از ۴۰ قسمت از شبکه سه سیما در هفته‌های پیش‌رو روی آنتن می‌رود. همچنین لوگوی این سریال با طراحی حامد تلخای رونمایی شد. در تعریف موضوع و قصه سریال آمده‌است: برای احقاق حق و حقیقت «آبرو که سهل است؛

جان باید داد. این سریال در لوکیشن‌های مختلف در تهران ضبط شده و بخشی از سریال هم متناسب با حال‌وهوای قصه در کربلا جلوی دوربین رفته است. از شاخصه‌های بی‌نشان در کنار سوژه و پرداخت آن، حضور نسلی از بازیگران جوان در کنار پیشکسوتان بازیگری به‌ویژه چهره‌های نام‌آشنای سریال‌های تلویزیونی است. پرویز فلاحی‌پور، نیوشا ضیغمی، قاسم زارع، مجید واشقانی، مریم کاویانی، سعید زارعی، نسرین نکیسا،

از «مقتل خوانی» و «خورشید نینوا» تا «هی‌هات منالذله» و «عاشوراییان» انیمیشن در خدمت «عاشورا»

علیرضا فرمانی، سازنده انیمیشن‌هایی چون «قصه‌های آسمانی»، مقتل خوانی و خورشید نینوا در خصوص موضوع و ترتیب ساخت این آثار به «جام‌جم» چنین می‌گوید: «من قصه‌های آسمانی را با موضوع بخش‌هایی آموزنده از زندگی ائمه اطهار علیهم السلام و ۱۴معصوم در ۱۲ قسمت ساختم و این پیش از مقتل خوانی و خورشید نینوا بود و به جرأت می‌توانم بگویم اولین کاری بود که در زمینه انیمیشن دینی از نگاه شیعی تولید می‌شد.

بعد از آن بود که مرکزپویانمایی صبا پیشنهاد ساخت مقتل خوانی را در ۴۰ قسمت ۱۰دقیقه‌ای به من داد که کل واقعه عاشورا در آن روایت می‌شد و بعدترنیزخورشیدنینوارادریک قسمت ۵دقیقه‌ای، سینمایی ساختم که پیش‌زمینه واقعه عاشورا از زمان فوت معاویه تا نقطه اوج آن؛ ظهورعاشورا را روایت می‌کرد.»

او در جواب این که انتقال مفهوم واقعه عاشورا در قالب انیمیشن تا چه میزان می‌تواند بر تأثیرگذاری آن بر مخاطب کودک ونوجوان بیفزاید، ادامه می‌دهد: «انتقال این مفاهیم که باید مفاهیمی اخلاقی و در حوزه انسان

علیرضا فرمانی سازنده انیمیشن

آن‌گاه که مسلم به خیمه سیدالشهدا می‌پیوندند

ناهید صمدی امین، کارگردان انیمیشن «عاشوراییان» به‌تهیه‌کنندگی مرکزپویانمایی صبا، در پاسخ به این سؤال که این انیمیشن را حائز چه ویژگی‌هایی می‌داند که از آن به‌عنوان یکی از بهترین نمونه‌های انیمیشن‌های مذهبی و به‌طور مشخص عاشورایی یاد می‌کنند، به جام‌جم چنین می‌گوید: «یکی از ویژگی‌هایی که باعث ماندگاری این کار شد این بود که تیم تولید آن از قابلیت

تبدیل شدن به افرادی بسیار حرفه‌ای برخوردار بود و اغلب‌شان توانستند در طول همکاری و با پایان آن پروژه‌هایی را به‌صورت شخصی آغاز کنند. این افراد

ناهید صمدی‌امین کارگردان انیمیشن

مالک سراج، توماج دانش بهزادی، رضا مولایی، نیلوفر پارسا، پویان گنجی، امیر سفیری، مهری آل‌آقا، رهام تدریسی، نیما توکلی، بهروزقادری، مرتضی زارع، سینا قاسمی و رضا ایرانمنش، اتابک نادری با معرفی هلن نقی‌لو، امیررضا زرین‌بخش با حضور اکبر حتمی، کاظم هزیرآزاد، مهدی فقیه، سوسن مقصودلو و با هنرمندی رضا توکلی، احسان امانی، حسن اسدی، محمدصادق ملک، بهار نوحیان گروه بازیگران بی‌نشان را تشکیل می‌دهند.

او در جواب این که آیا این نکته را به دلیل سادگی این تکنیک می‌گوید یا چیز دیگری در میان است، با دادن پاسخ منفی می‌افزاید: «نه، به خاطر ظرفیت لایش در انتقال حس می‌گویم.

مخارج استفاده از این تکنیک و زمان تولید اثر با بهره‌گیری از آن بالاست اما محبوب است، چراکه با استفاده از آن می‌توانید شاهد بالاترین سطح کیفی انتقال احساس به مخاطب نسبت به کات اوت و حتی نسبت به انیمیشن‌های سه بعدی ساخته شده در ایران باشید وگرنه سه بعدی در جهان آن قدر پیشرفت کرده است که می‌تواند همان میزان انتقال احساس را انجام دهد ولی ما هنوز به آن حد نرسیده‌ایم که بتوانیم این احساس را از طریق انیمیشن سه بعدی منتقل کنیم و به همین علت حاصل کار بعضا مصنوعی و بدون حس به نظر می‌رسد و از این رو من همچنان تکنیک دوبعدی را ترجیح می‌دهم و چه در آثار مذهبی و چه در آثار غیرمذهبی‌ام همچون «نمکی و مار عینکی» از آن بهره می‌گیرم.»

فرمانی در جواب این که در خصوص بحث تحقیق و پژوهش برای نگارش فیلمنامه انیمیشن‌های مذهبی چه نظری دارد و آیا به واسطه روایت واقعه‌ای تاریخی و در عین حال مذهبی کار افراد حاضر در این تیم دشوارتر از دیگر موقعیت‌ها نیست، چنین می‌گوید: «شما مطمئن باشید اگر کار تیم تحقیق و پژوهش و به تبع فیلمنامه نویسی این کارها، ضعیف بود اساسا به پخش نمی‌رسیدند. ما برای همه این کارها تحقیق و پژوهش گسترده کرده‌ایم تا به مستندترین و درست‌ترین روایت‌ها به دور از تحریف‌ها دست پیدا کنیم، روایت‌هایی که با تحریفی به آنها راه نیافته باشد یا حداقل محاله میان مورخان در مورد آنها وجود داشته باشد.»

او در پاسخ به این سؤال که با توجه به تجربه‌اش در حوزه ساخت انیمیشن‌های مذهبی، مهم‌ترین چالش پیش‌رو در این مسیر را چه می‌داند، این گونه می‌گوید: «یکی از موانع این است که گاهی شاهد استفاده کمتر از افراد صاحب تجربه هستیم.

در حالی که این تجربیات به بهای عمر آن فرد و هزینه‌ای که خود مدیران کرده‌اند به دست آمده‌است. همین استفاده نادرست از نیروی انسانی و مدیریت غلط است که سبب تولید کارهای بی‌تأثیر و ایجاد این سؤال می‌شود که چرا فلان اثر مورد اقبال عمومی واقع نشد؟! و این گونه ناچاریم بارها و بارها به بازپخش آثار پیشین دست بزنیم که اگرچه همچنان مخاطب را پای قاب تلویزیون می‌نشانند اما انتخاب دوباره آنها برای پخش، نشان دهنده سرمایه‌گذاری نکردن ما برای تولید کار جدید است. نگاه من امروز، نسبت به زمانی که مثلا «قصه‌های آسمانی» را ساختم قطعا متفاوت است و بلاشک اگر شرایط و الزاماتش فراهم باشد می‌توانم کاری متفاوت‌تر با آن زمان تولید کنم.»

و در نتیجه هنگام طراحی کاراکتر و اجرای انیمیت آنها تست‌هایی زدیم و برای کاراکترهای گوناگون شخصیت‌پردازی‌هایی صورت گرفت و در نتیجه هنگامی که نهایی و وارد اجرا شدند در هر پلان و هر نمایی که از آنها داشتیم، خروجی‌هایی قابل قبول و باکیفیت به ما می‌داد.»

او در جواب این‌که در داستان‌پردازی به چه نکاتی توجه شد، ادامه می‌دهد: «ما هم در فرم و طراحی کاراکتر هم در داستان‌پردازی با حساسیتی مشابه عمل کردیم و در داستان‌پردازی به آنالیز و تحلیل شخصیت‌ها با تمرکز بر کاراکتر حضرت مسلم بن عقیل (ع) و هر آنچه برای ایشان پیش‌آمد پرداختیم و اتفاقی را که در نهایت برای این حضرت رخ می‌دهد، یعنی تنها ماندن و به‌شهادت رسیدن را به شیوای دراماتیک و نمادین به تصویر کشیدیم. همان‌طور که می‌دانید ایشان بعد از این‌که با بی‌وفایی اهالی کوفه مواجه می‌شود، به خانه طوعه پناه می‌برد.

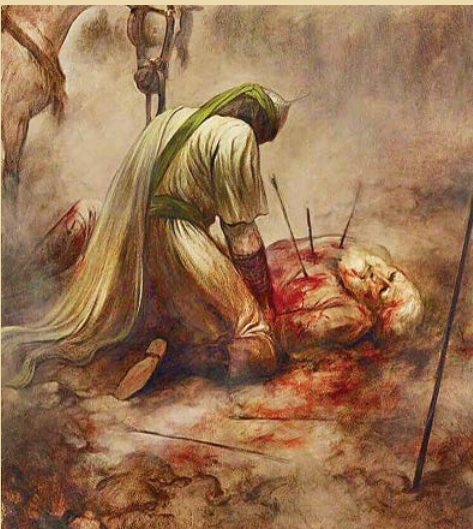
و اینک این حسین(ع) است که آماده شهادت شده است. آمده به میدان تا با خواهر خداحافظی کند. اما این یک وداع معمول نیست. در اینجا رازهای مگوی عالم گفته می‌شود، امامی می‌رود که به میدان قتلگاه پا بگذارد و همه دنیا روحانی چشم انتظار است و ناسوت و ملکوت منتظر است که چه خواهد شد.

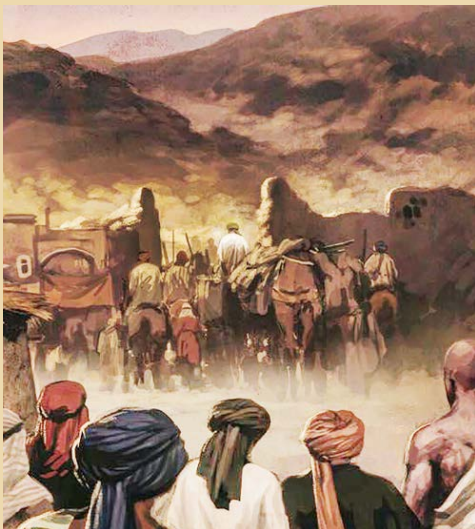
دست‌های تو، استوانه‌های زمین بود، جحتی برای دست دادن با اهل بیت آفتاب، دستاورد وفا در طول تاریخ و وقتی زمین تورا و دست‌تر از دست داد، دیگر از پا افتاد. ای راز رشید کربلا! در برابر لشکری عظیم از اهل ستم، چه خوش دست‌افشان عشق کردی.

لنایی از این شگفت‌تر مادری نخوانده، برای نوزاد شیرین زبانش که در خواب می‌خندد، وقتی زنده‌تر از هر زنده‌ای در تمام تاریخ، صورت مادر را می‌بیند و نوازش فرشته‌ها را لمس می‌کند و اگرچه قنداقش از خون تر شده، از چشمه کوثر سیراب است. شهیدی که تجسم مظلومیت است و شهادتش اوج شقاوت.

حبیب من! ننگ بر دنیا که سینه تو را که سرشار بود از رازهای ناگفته و حکمت‌های بسیار، به نیزه‌های حقیر لشکر کفر، پاره‌پاره کرد. ننگ بر جهانی که سپیدی موی و روشنایی روی تو را با سرخی خون آراست و پوشا تو که آن قدر ماندی تا به شرف شهادت از این دنیا بروی.

کاروان عشق، سفر خون کرده است. حسین(ع) اهل حرمش را از شهرش، شهر جدش و شهر ظلمات شیرین مادر و پدر و برادرش، با خود به سفری می‌برد که نهایت آن شهادت است. از شهر خود بیرون آمده است تا در محراب نینوا، فریادی برزند و فریادش در گوش تاریخ بپیچد که: «هی‌هات منالذله».